

Passion for Music

2022 הקאמרטה
2023 הישראלית ירושלים
מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

עונה 39 | כלים וקולות

המיסה הגדולה של באך

הקאמרטה הישראלית ירושלים / מנהל מוזיקלי: אבנר בירון

נגני התזמורת

כינור ראשון

מתן דגן*

נטשה שר*

כרמלה ליימן***

פטר בוברובסקי

פולינה גרושיקובה

רומן יסופוב

מיכאל פֶבֶיה

כינור שני

אדוארד רזניק**

גלינה קֹרִינְץ**

הדס פבריקנט***

אומרי צח

מיכאל קונצביץ'

קרן שושני

סמדר שידלובסקי

ויולה

שולי ווטרמן**

סרגיי דובוב

מרתה סיקורה

בוריס רימר

אדוארד שובייב

צ'לו

צבי אורליאנסקי**

מרינה כץ**

אלכסנדר סינלינקוב***

אסתר וֶלְדֶרְס

קונטרבס

קאי ג'ק**

קיריל בייקוב°

חליל

אסתי רופא**

אבישי סרוגו°

אבוב

מוקי זוהר**

אורי מירז

עילי מישור°

קלרנית

שירה אליסף**

בסון

מאוריציז פאז**

יולוצין קרוס סדיו

קרן יער

אלון ראובן**

מיכאל אלטשולר

חצוצרה

פרוזינה הארה°

רז ארד°

דן ורון°

עוגב

איריס גלוברזון°

טימפני

קרן פנפימון־זהבי**

*כנר ראשי

**נגן מוביל

***משנה לנגן מוביל

°נגן אורח

פרופ' רות ארטון, נשיאת כבוד

חברי העמותה וחברי הוועד המנהל

עו"ד יאיר גרין*, וי"ר | אבנר אזולאי, יעקב אייזנר*, פרופ' רות ארטון*, פרופ' שלמה בידרמן, ד"ר יורם בלשר*,

פרופ' אבי בן בסט, רו"ח תלמה ברבש־קנולר, פרופ' בני גיגר, ד"ר רויטל הולנדר*, אפרת ימן גרשוני*, אילן דה פריס*,

פרופ' משה הדני*, גרשון זוהר, יהודה זיסאפל, רות חשין*, משה מיכלס*, פרופ' מנחם פיש, ד"ר שמואל קבילי*,

רו"ח רענן קופי*, פרופ' אורי קרשון, ד"ר לאה שמיר־שנאן, ברוך שלו, דב שפיר *חברי הוועד המנהל

צוות הניהול

מנהל כללי יורם יונגרמן **מנהל אדמיניסטרטיבי** מיכאל קונצביץ' **מפיקה** שרה טיילור דוד

רכז תוכני מוזיקה ד"ר רון מרחבי **מנהלת שיווק ופרסום** נדיה רז **חכם קרקוצקין צוות השיווק** מירב האן, אורנה יצחק

מנהלת מכירות דגן פדר **מנהל משרד ועוזר מנכ"ל** אלון שניר **מנהלי במה** אורי נחום, ואלרי אקסינוב

טכנאי הקלטות איתן שמאי **הנהלת חשבונות** שרית יצחקי **יעוץ משפטי** עו"ד עמי פולמן

מחלקת מנויים: *3926 / 1-700-55-2000 / בימים א'-ה' 17:00-09:00

משרד התזמורת: רח' דוד המלך 26, ירושלים / טל: 02-5020503 / פקס: 02-5020504

כתובתנו באינטרנט: www.jcamerata.com / אימייל: info@jcamerata.com

כתובת התוכנית: בני הנדל עיצוב גרפי: חגית מימון

צילום: קאופו קיקאס, מיכאל פביה, ז'אן בפטיסט הנריאט, האנס ואן דר וורד, בנג'מין אילובגה, מריה רוזנבלט,

הברט אשורמן, מישיאל הנדריקס, מרקו בורגרייב

המיסה הגדולה של באך

אבנר בירון מנצח
חֶסְנָה בְּנָאָני סופרן (מרוקו־צרפת)
מארי רוֹס סופרן (אסטוניה)*
מֶרְטֵן אֶנְגֶלְצ'וֹס קונטרה טנור (הולנד)
תומס הוֹבְס טנור (בריטניה)
עודד רייך בריטון (ישראל)
מקהלת "קולגיום מוזיקלה" (אסטוניה)
מנהל מוזיקלי: אַנְדֵרִיק אֵיקְסוֹרְב

יוהאן סבסטיאן באך (1685-1750)
מיסה בסי מינור, רי"ב 232

תיאטרון ירושלים, אולם הנרי קראון
יום א', 19.2.23 בשעה 20:00

בית האופרה
המשכן לאמנויות הבמה, תל אביב
יום ב', 20.2.23 בשעה 20:00

*חברת המקהלה, מצטרפת לחסנה בנאני
בשירת "המושיע, רחם" שבפרק הקריה.

אבנר בירון / מנהל מוזיקלי ומנצח

מעוף וחדשנות מאפיינים את אבנר בירון, המייסד, המנהל המוזיקלי והמנצח הקבוע של הקאמרה הישראלית ירושלים. בעבודה שיטתית ויצירתית הקנה לתזמורת יוקרה בארץ ובעולם, והופעותיה תחת שרביטו זוכות לשבחי הביקורת, לאמון המנויים הוותיקים ולהערכתם של מצטרפים חדשים.

זוהי העונה ה-39 של הקאמרה. מלבד הופעותיה בארץ, הופיעה באולמות מרכזיים בפריס, באמסטרדם, בברלין, בלוצרן, בבאזל, בז'נבה, במדריד, בניו יורק, בווינינגטון, בלוס אנג'לס, בשיקגו, באלסקה, בבייג'ין, בשנחאי, בטביליסי, בירואן, בסידיני, במלבורן, בבנגקוק ובוורשה.

מובן כי עמוד התווך של רפרטואר הקאמרה הישראלית בנוי מנכסי צאן הברזל של המוזיקה הקלאסית לדורותיה ולסגנונותיה. עם זה, בעת תכנוני הרפרטואר השנתיים, אבנר בירון בוחר לשלב לצד יצירות אהובות של יוצרים בעלי שם גם יצירות מסקרנות מן המוזיקה העולמית שאין מרבית להשמיע באולמי הקונצרטים ולהזמין בעבור התזמורת יצירות חדשות ממלחינים ישראלים.

את הקריירה המוזיקלית שלו החל אבנר בירון כחלילן בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ובתזמורת הקאמרית הישראלית. לפני כן למד ביולוגיה באוניברסיטה העברית והשתלם בניצוח באקדמיה למוזיקה בווינה ובמוצרטאום של זלצבורג. גישתו למוזיקה ולאינטרפרטציה מושפעת מהשכלתו הרחבה במוזיקה ובמדע. כחלילן הירבה להופיע בהרכבים קאמריים וברסיטלים, וניהל כיתות אמן רבות משתתפים בארץ ובעולם. כמחנך העמיד דורות של חלילנים ושל מורים לחליל. הוא הקים בזמנו את "אנסמבל סולני הגליל", הרכב וירטואוזי שזכה להצלחה בינלאומית בזמן קצר.

אבנר בירון ניצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית, התזמורת הסימפונית ירושלים, התזמורת הסימפונית חיפה והסימפונית באר שבע, והוא מוזמן לנצח על תזמורות ברחבי העולם. כמו כן היה המנהל המוזיקלי של פסטיבלים, ביניהם "חגיגות המוזיקה באבו גוש" ו"ימי מוזיקה וטבע בגליל".

ב-1994 החל בירון לכהן כראש האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים. בשלוש הקדנציות של כהונתו הצעיד את האקדמיה להישגים מרשימים: הוא יזם את פתיחתה של מחלקה למוזיקה מזרחית, הקים את התזמורת הקאמרית של האקדמיה ויסד את הפקולטה למוסיקה רבת-חומית. בירון נבחר לכהן כחבר הוועדה המתמדת של ארגון האקדמיות הגבוהות למוזיקה באירופה (AEC).

בשנת 2005 זכה בכרס שרת החינוך על מצוינות ותרומה אמנותית רבת-שנים בתחום המוזיקה בארץ, ובשנת 2013 העניק לו משרד התרבות והספורט פרס ע"ש אריק איינשטיין ליוצרים שתרמו להתפתחות התרבות הישראלית לדורותיה.

מרטן אנגלצ'וס / קונטרה טנור

הקונטרה־טנור ההולנדי מֶרְטֵן אֶנְגֶלְצ'וֹס החל את קריירת השירה בעודו ילד, בשנות התשעים. את ביצועיו המוקלטים כסופרן ילדי ניתן לשמוע ב**מיזְרָרָה** של אֶלְגֶ'רִי, ב**טֶה דָאום** של בריטן וב**פִּיֶה יִזו** של לוי־זובר. בשנת 2000 - והוא בן 16 - הופיע לראשונה כקונטרה־טנור ב**מתיאוס פסיון** של באך. מאז השתתף גם ב**יוהאנס פסיון** וב**מיסה הגדולה** של באך, ב**משיח** של הנדל, ב**אליהו** של מנדלסון וב**כרמינה בורנה** של אורף. בין הופעותיו העתידיות: **אורטוריית חג המולד** של באך עם הפילהרמונית של לוס אנג'לס ועם "תזמורת אומני הצליל" הווינאית, **קנטטת אַקטוּס טְרִנִיקוּס** של באך עם "אנסמבל האומנויות הפורחות", קנטטות של באך עם התזמורת הסימפונית של פרנקפורט ו**שלמה** של הנדל עם התזמורת הפילהרמונית של רדיו הולנד, שם יגלם את התפקיד הראשי. בשנת 2017 הקים מרטן אנגלצ'וס תזמורת בארוק משלו, PRJCT Amsterdam, עמה הקליט שני אלבומי סולו בחברת סוני קלאסיקל, ועמה יופיע בעונה הבאה בקונצרטחבאו של אמסטרדם, באודיטוריום של ליון ובסאל גאבו בפריס.

חסנה בנאני / סופרן

חֶסְנָה בְּנָאֲנִי, ילידת רבאט שבמרקו, זכתה בראשית הכשרתה המוזיקלית מידי אחותה, מנצחת המקהלות והמצור־סופרן ג'לילה בנאני והמורה לכינור לסלו פודור. בין השנים 2006-2010 למדה בקונסרבטוריון הפריסאי בדגש על מוזיקה עתיקה, וב-2011 זכתה בפרס הראשון בתחרות הבינלאומית לשירת בארוק בעיר פרוֹז'יל שבצפון־צרפת. מאז היא שרה עם הרכבים מוזיקליים נושאי שמות אקזוטיים: "האורווה הגדולה וחדר־המלך", "החולמת", "הכישרונות הלייריים", "אורפאז", "האקדמיה הביזנטית" ו"נגני הלוֹבֶר". על במת הקונצרטים השתתפה בביצוע **הסטאבט מאטר** של דומניקו סקרלטי, ובאופרה גילמה תפקידים ב**אֶמֶדִי וּבֶאֶרְמִיד** של לולי, ב**קֶסְטוֹר ופולוקס** וב**זְאִיס** של ראמו, ב**אֶסִי, גֶלְטִיאָה ופולִיפֶמו** של הנדל, ב**אֶבְרָהִימֵד** של תיאודור דִיבּוּאָה (בן זמנו של סן־סנס) וב**הינשוף המצונן** של בן זמננו ז'ֶרֶר קוֹנְדֶה. חסנה זכתה בשבחים מרובים בגלמה את צ'צ'ינֶה בְּרִמְנִיקוּס ב**גרמינה**, אופרה שכוחה של ניקולא פורפֹרָה מ-1732, שהוקלטה במלואה ב-2018 בידי "קֶפֶלָה קֶרְקוֹבִינְזִיס" של קרקוב בניצוח טומֶש אֶדְמוֹס עם חמישה סולנים, ובהם חסנה.

עודד ריין / בריטון

אחרי שהשלים את לימודי התואר הראשון באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים, היה עודד ריין לחבר ב"מיתר אופרה סטודיו". כיום הוא שר באופרה הישראלית ועם תזמורות מובילות בארץ ובאירופה. על בימת האופרה גילם את התפקיד הראשי ב**דון ג'ובאני**, פכגנו ב**חליל הקסם** ונָרְדוּ ב**הגנת המדומה** (שלושתן של מוצרט), בַּלְקוֹרָה בשיקוי האהבה של דוניצטי, מָרְקוֹצ'ין ברומיאו ויוליה של גונו, אֶלְבֵר ב**וֹרְתֵר** של מַסְנָה, סילביו ב**פְּלֵצ'י** של לאונקוואלו, ז'רמן ב**לה טרוויאטה** של ורדי, האב ב**הנזל וגרטל** של הומפרדינק, צ'רְכְס בשיץ של יוני רכטר וברוך ב**שתיקתו של ברוך** מאת אלה מילך־שריף. ב-2017 ביים בהפקת אנסמבל בארוקדה את **בחירתו של פריס** מאת פרסל וגילם בה את מָרְקוֹרְיוֹס. ברפרטואר הקונצרטי של ריין: שני הפסיונים של באך ו**קנטטות** שלו, **אודה לסנטה ססיליה** של פרסל, האורטוריות **אסתר**, **שלמה ומשיח** של הנדל, **הרקוויאם הגרמני** של ברהמס, יצירות **הרקוויאם** של מרצ'לו, מוצרט ופורה, **מיסה חגיגית קטנה** של רוסיני, **מיסת נלסון**, **עונות השנה** ו**סטאבט מאטר** של היידן, והיה באחרית הימים של יחזקאל בראון ו**עבודת הקודש** של ארנסט בלוך.

תומס הובס / טנור

הטנור תומס הובס, יליד אֶקְסֶטֶר שבאנגליה, החל את חינוכו המוזיקלי כנגן חצוצרה. את לימודיו בשירה אמנותית השלים בקולג' המלכותי למוזיקה ובאקדמיה המלכותית למוזיקה בלונדון. בין תפקידיו האופראיים: טֶלְמֶכּוֹס ב**שובו של אוליסס** מאת מונטוורדי, אפולו ב**אורפאו** של מונטוורדי, אסיס ב**אסיס וגלתיאה** של הנדל, פְּרִנְדוּ ב**כך עושות כולן** של מוצרט, רָמִירוּ ב**לה צ'רְנֶטוֹלָה** של רוסיני, הרוזן ב**הספר מסביליה** מאת רוסיני והתפקיד הראשי ב**אלברט הרינג** מאת בריטן. בין הופעותיו הקונצרטיות: ביצירות באך - תפקיד האוונגליסט בשני **הפסיונים**, **המיסה בסי מינור**, **המגניפיקט**, **אורטורית העלייה למרומים** ו**אורטורית חג המולד**, וביצירות הנדל - **ישראל במצרים**, **יהושע ומשיח**. כמו כן שר ב**רקוויאם** של מוצרט, **במיסה בדו מז'ור** של בטהובן, במחזור **הטוחנת היפה** של שוברט ובמחזור **שירי אייכנדרוף** של שומאן. הובס מרבה להופיע עם אנסמבלים ותיקים ובולטים: "קולגיום ווקאלה גֶנֶט" הבלגי, "פיגמליון" הצרפתי, "אגודת באך" ההולנדית, תזמורת "עידן הנאורות" הלונדונית והתזמורת הקאמרית הבריטית "סינפוניה המלכותית הצפונית".

מקהלת קולגיום מוזיקלה (אסטוניה) אנדריק איקסוורב המייסד, המנצח והמנהל המוזיקלי

המקהלה הקאמרית האסטונית "קולגיום מוזיקלה" מן העיר טאלין, בירת אסטוניה, תחגוג השנה 13 שנים לקיומה. היא נוסדה באוקטובר 2010 בידי הזמר והמנצח אַנְדְרִיק אִיקְסוֹרְב, המנצח עליה ומובילה עד היום.

כרטואר הקולגיום משתרע למן הרנסנס ועד למוזיקה העכשווית. המקהלה מרבה להשמיע יצירות מאת ארוו פֶרְט, המלחין האסטוני המוכר בכל העולם, אך גם של אחרים, המוכרים יותר במולדתם ובסביבתה: וֶלְיוֹ טוֹרְמִיס, אֶרְקִי־טוֹן טִיר (Tüür), הלנה טוֹלוֹה, טֶנוֹ קֶרְבִּיץ (Tõnu Kõrvits), מרים טאלי, פֶרְט אוסברג ועוד.

המקהלה מופיעה עם גופי מוזיקה רבים בארצה ובניכר: תזמורות הבארוק של טאלין ושל הלסינקי, הקאמרית של טאלין, הקאמרית לאופולדינום NFM של פולין, הסימפונית ירושלים, אנסבל בארוקדה הישראלי, הסימפוניטה "פנינת הזכוכית" מטאלין, קונסורט קוֹרְלִי ושני הרכבים קאמריים. בין מנצחיה האורחים האסטונים אנדרס מוסטונו, טֶנוֹ קְלִיוֹסְטְה ומיכאיל גֶרְץ ומנצחים מרחבי אירופה.

המקהלה ערכה לאורך תריסר שנותיה, סיורי קונצרטים בפילנד, בגרמניה, בפולין, בצ'כיה, בלבנון, בישראל, במלטה וביפן. בתחרות "תנו לעמים לשיר" (2017) של איגוד השידור האירופי זכתה ב"גראן פרי" הנכסף בקטגוריית המבוגרים. שלוש פעמים הכתירה איגוד המקהלות האסטוניות כמקהלת השנה: בשנים 2011, 2014 ו-2017. בשנת 2018 זכו "קולגיום מוזיקלה טאלין" ומנצחה אַנְדְרִיק אִיקְסוֹרְב בפרס המוזיקה של קרן התרבות האסטונית, בעבור: "ביצוע מבריק של מוזיקת המקהלה האסטונית והצגתה במסירות וברמה גבוהה באסטוניה ומחוצה לה".

המנצח והזמר אַנְדְרִיק אִיקְסוֹרְב, יליד 1980, השלים את התואר הראשון בניצוח באקדמיה האסטונית למוזיקה ולתיאטרון ב-2004, ובמקביל למד נגינת חצוצרה וקרן. ב-2011 השלים תואר שני בניצוח. הוא ניצח על כמה מקהלות ותזמורות בטרם הקים, ב-2010, את המקהלה הקאמרית "קולגיום מוזיקלה". ב-2011 התאחדו שני אירועים משמחים: המקהלה הוכרזה לראשונה כ"מקהלת השנה" והוא, כמנהלה, זכה בפרס "המנצח הצעיר של השנה". 2011 היא גם השנה בה החל אנדריק להתמקצע כטנור.

Soprano Eerika Eensalu, Karin Helstein, Siiri Johanson, Mirell Jakobson, Lili Kirikal, Eleri-Kristel Kuimet, Helina Kuljus, Marie Roos (soloist), Karmen Urb **Alto** Annely Leinberg, Kristel Marand, Margit Kariis, Karoliina Kriis, Ragne Rüütelmaa, Teisi-Liis Vaik **Tenor** Mihkel Annus, Rasmus Laks, Valmar Kirver, Risto Ööbik, Roberto Redondo Sainz, Allan Tamme, Endrik Üksvārav (conductor) **Bass** Kristo Aab, Ott Jalakas, Gregor Rehand, Karl Ruudi, Kaarel Vahermägi, Kristjan Vahermägi

8.3.23

מכון ויצמן רחובות
אודיטוריום מיכאל סלע

9.3.23

תיאטרון ירושלים
אולם הנרי קראון

10-12.3.23

היכל התרבות תל אביב
אולם צוקר

כלים וקולות הפסנתר במרכז

פול גודוויין מנצח (בריטניה)
רוברט לוין פסנתר (ארה"ב)

קפ"ע באך / סימפוניה בסול מד'ור, Wq. 180
מוצרט / קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת מס' 24, ק' 491
מוצרט / רונדו לפסנתר ולתזמורת, ק' 382
היידן / סימפוניה מס' 103 ("הרעמת התוף")

רוברט לוין, מגדולי הפרשנים
והמבצעים של יצירות מוצרט,
חוזר אלינו לביצוע הקונצ'רטו
לפסנתר מס' 24, ק' 491

כלים וקולות

הקלאסיקה הגדולה

פיליפ הרְוֹוקָה מנצח (בלגיה)
אליזבת ברויאר סופרן (אוסטריה)
אוליביה פֶרְמֶלן סופרן (הולנד)
דניאל יוהנסן טנור (אוסטריה)
תומס א' באואר בריטון (גרמניה)
קולגיום ווקלה גנט (בלגיה)

בטהובן / קנטטה אופ' 112
"ים שקט ומסע צֶלַח"

בטהובן / סימפוניה מס' 1

בדו מד'ור, אופ' 21

מוצרט / המיסה הגדולה

בדו מינור, ק' 427

15.4.23

בית האופרה תל אביב
המשכן לאמנויות הבמה

16.4.23

תיאטרון ירושלים
אולם הנרי קראון

המקהלה הבין-לאומית
מן הגדולות והמשוערות
בעולם עם פיליפ הרוּוֹוקָה,
מחשובי המנצחים בדורנו

המילה "מיסה" לכשעצמה אינה נושאת עמה קדושה. היא הכרזה יבשה בסיומו של הטקס הקתולי, שאז מכריז הכומר, "Ite, missa est!" כלומר, "לכו לכם, היא [המנחה] שלוחה". והנה, בתום המיסה "הגדולה" של באך, לא אמר איש מעולם את המשפט הזה, כפי שמסבירה עדה ברודסקי ב"ספר הליטורגיקה": "המיסה בסי מינור, בממדיה הכבירים ובתכניה המורכבים, חורגת באופן קיצוני ממתכונת החיבור הליטורגי; את שילובה בתפילה אין כלל להעלות על הדעת". והיא ממשיכה: "חמשת חלקי המיסה בנויים מ-24 פרקים, כל אחד ייחודי במבנה, במרקם, בתזמור, ברעיונות המוזיקליים ובמסר הרוחני. ברור שבהלחנתה ובהרכבתה של יצירה זו לא כיוון באך להשמעתה כמקשה אחת. קרוב להניח שלפנינו מעין צוואה: כשם שב"אומנות הפוגה" אמר את מילתו האחרונה על הצורה המוזיקלית אשר לה נועד החיבור, כך ריכז במיסה בסי מינור את הפוריות והעמוקות בהשראות שצורה היסטורית-מונומנטלית זו, המיסה, הפיחה בו ברבות השנים".

"ברבות השנים? אכן כן, לידתה של היצירה משתרעת על פני רבע מאה, לא פחות. ההלחנה הייתה רק מקצת המשימה; חלק גדול הוא מעשה המרכבה: איגום, בחירה ושיפוץ של חיבורים קיימים ושיתלתם במארג. לדוגמה: את ה'סנקטוס' הלחין באך כחיבור עצמאי לחג המולד של 1724 בכנסיית תומס הקדוש של לייפציג, ורק בין 1746 ל-1748 בחר לשבץ אותו ב'מיסה הגדולה'. שאלה: מדוע החליט הקנטור הפרוטסטנטי באך להלחין מיסה קתולית? הלא רק הקיריאה, הגלוריה והסנקטוס משותפים לשתי הכנסיות, בעוד שהקרדו והאגנוס

דאי הוצאו מתפילת הפרוטסטנטים בגזרת מרטין לותר". את השאלה הזאת מעלה ברודסקי, ומציעה שתי תשובות: התשובה "הפרגמטית" היא שבאך נאנק תחת תנאי העסקתו בכנסיית תומס הקדוש בלייפציג, וקיווה אולי כי מיסה קתולית מפרי עטו תשכנע את הנסיך הקתולי של סכסוניה למנותו לקומפוזיטור־חצר בדרזדן, דבר שאכן קרה ב-1736. אלא מאי? תשובה זו אין בה כדי להסביר מדוע עמל באך על הרחבת המיסה ושידרוגה עד לקרוב למותו. כדי למצוא מענה לתמיהה זו נחוצה תשובה ב', "הרוחנית": יש לשער שבהשתקעותו במסורת המפוארת שבה יצרו רבי־אמנים נערצים עליו - כדוגמת בֶּסֶאני, קלֶדֶרֶה ופֶלְסְטְרִינֶה - התעלם באך בכוונת מכוון מן החציצה בין נוצרים קתולים לפרוטסטנטים והפגין "אני מאמין" דתי־מוזיקלי, שרב בו המאחד מן המפריד.

*עדה ברודסקי, "ספר הליטורגיקה, מילים לצלילים", הוצ' כרמל 2013. הקאמרטו מודה לאילה גורן ולליאת פרידלנדר, בנותיה של עדה ז"ל ולמוציא לאור ישראל כרמל על הרשות להשתמש במאמר ובתרגום.

להלן תיאור תמציתי של היצירה על חמשת פרקיה

1. קיריה

באך מייחד לכל אחת משלוש הקריאות לרחמים שבחלק הזה פרק מוזיקלי משלו.

אדון רחם היא קריאת תחנונים של גוף המבצעים כולו, ואז התזמורת מעלה פוגה - הארוכה מכל מה שכתב באך - וזו מועברת מן התזמורת לקולות המקהלה בזה אחר זה. נושא הפוגה הוא קו פוליפוני ובו מוטיב של אנחה. יש הרואים בפיתוליו הכרומטיים ביטוי לשפל רוחו של האדם המבקש רחמים.

המושיע רחם דואט לשתי זמרות סופרן בליווי שני כינורות באוניסונו, המתווים קו מלוודי משלהם ובסו קונטינואו: ביטוי לרחשי הדבקות והרוך ששם המושיע מעורר בלבו של המלחין המאמין.

אדון רחם פוגה דו־נושאית בארבעה קולות, שבה התזמורת מגבה את קולות הזמרה. הנושא הראשון מינורי והשני מז'ורי, והם בנויים מצלילים סמוכים, בניגוד לנושא הקיריה הראשון, הבנוי על מרווחים גדלים והולכים. המצוקה המובעת בנושא המינורי משוה לבקשת הרחמים דחיפות.

2. גלוריה

רה מז'ור שולט כאן, המז'ור המקביל של סי מינור, כיאה לחלק ששמונת פרקיו אומרים זוהר ורון.

תהילה לאל במרומים מפי חמשת קולות המקהלה. עם רדת המבט לארץ, האווירה מתעדנת: חלילים ואבובים מחליפים תופים וחצוצרות וקולות הסופרן מסתלסלים מעל למארג הצלילי. הנעימה הפסטורלית הופכת לנושא פוגלי, וזה חג עם נושא פוגלי שני ("לבני אדם דורשי טוב") בקונטרפונקט.

נהללך דו־שיח בין הסופרן השני לכינור. קול הזמרה מציע גרסה מקושטת של תפקיד הכינור.

ניתן לך תודה קולות המקהלה והחצוצרה נבנים זה על גב זה כפוגה דו־נושאית. כמלאכי סולם יעקב, צלילי נושא א' עולים, ובדרכם הם משתרגים בצלילי נושא ב' המשתפלים. שלא כמו בפוגה רגילה, שבה קול אחד מזדמר כולו ואז צץ קול שני, בפוגה צפופה זו הקול השני קוטע את הראשון, כביכול "עוד זה מדבר וזה בא". באך נטל את הפרק מקנטטה ומפוגה* של עצמו, והעובדה שבחר לשלב את המוזיקה פעמיים - כאן וב"תן לנו שלום", פרק החותם את היצירה כולה - מראה כי ידע את כוחה.

אלוהים אדוננו חליל אובליגטו (כלי ליווי הכרחי) משלים את הדואט לטריו. קולות הזמרה עוקבים זה אחר זה בחיקוי צפוף, ובהתחברם לשיר יחד, הם מדגישים את האחדות־מתוך־שונות של האב והבן.

הנושא עונות העולם כרצף המילולי הקושר פרק זה לקודמו, כך גם הרצף הצלילי: פרק אטי בסי מינור מתפתח, אולי הנקב בכל היצירה: נושא נוגע ללב בשירת המקהלה, קווים רכים ונפתלים בחלילים וקולות אנחה בוויולות.

היושב לימין האב אבוב ד'אמורה לירי וכלי קשת קצובי־משיכות מלווים את האלט בתחינה, המשך לפרק הקודם.

כי אתה לבדך קדוש הוד מבע הבס, בלוויית קרן וצמד בסונים, מכאן אולי כמחווה לנסיך הקתולי פרידריך אוגוסט, אשר לו היצירה מוקדשת.

עם רוח הקודש מיד ברצף, במרץ ובשצף, המקהלה מריעה בפוגה צוהלת ובקולורטורות רב־קוליות.

הפסקה

---

3. קרדו

באך הכניס מיני־שינויים בסדר רכיבי הטקסט**, וכך תיאור הצליבה התמקם באמצע הקרדו שהוא, מצידו, אמצע המיסה. ועוד רמז מיסטי: ל-Credo ערך גימטרי 43, והמילה מופיעה כאן 43 פעמים.

אני מאמין נושא הפוגה לקוח מהמורשת הגרגוריינית. קולותיה שבעה: חמישה קולות מִזְמְרים ושני קולות כינור. הבס הכלי "צועד" תחתם במונטוניות, כמעיד על אמת נצחית: "האל אחד ועולמו אחד, אך הגיוון רב והרמוני". בהמשך הטקסט נושא פוגלי חדש*** צץ, תחילה בבס ואז בקולות הגבוהים.

ובאדון אחד המעבר מהאמונה באב לאמונה בבן מלווה בשינוי אווירה, מן המריע לרוע. שירת קנון צמודה בין סופרן לאלט הופכת כמעט־אחדות ואחר כך אחדות. את הירידה מהשמיים מסמל ארפג'ו היורד מהכינורות דרך שאר כלי הקשת ולבסו קונטינואו ובסטייה אל המינור, אולי רמז לארציות.

והיה לבשר רוח של מיסתורין שורה על הפרק הזה, המאופיין בקו היורד של הכינורות בזוגות של חצאי טונים. כל אחד מצלילי המנגינה דיסוננטי לצלילי הכינורות, ואז - קונסוננס, כתנועה גלית של מתח והרפיה. אלברט שווייצר שומע בצלילים הללו את רוח הקודש המרחף בעולם ומחפש לו משכן אנושי. עם מילות הסיום של הפרק, הכיוון משתנה מירידה לעלייה. התהליך נשלם: ישוע היה לאדם.

ואף נצלב למעננו קינה מכמירת־לב על צליבת ישו בנויה כשאקוון: תבנית בס חוזרת ומעליה סדרת וריאציות. תנועת בס כרומטית משתפלת חוזרת 13 פעמים. התנועה מוכרת כביטוי של כאב ביצירות בארוק, לרבות של באך. הפרק שאול מן הקנטטה מס' 12 "בכי, קינה ונהי", שבה תנועת הבס חוזרת 12 פעמים. באך הוסיף כאן את הפעם ה-13 במעבר חרישי ממי מינור לסול מז'ור, אחד מרגעי ההתעלות ביצירה. זהו לב המיסה. נזכור: הקרדו הוא האמצעי בחמשת חלקי המיסה, והפרקים 4, 5, 6 הם האמצעיים בקרדו. זהו הלב וזהו שיא הדרמה: ירידה והתגשמות, צליבה וקבורה, תחייה ועלייה.

וביום השלישי מִפְנֵה חד מאבל לשמחה מבוטא בחגיגה עממית בליווי תופים וחוצצרות. קו הבס עובר מירידה לעלייה, ויש התחלפות חוזרת ונשנית בין שירת המקהלה לנגינות ביניים של התזמורת.

וברוח הקודש ושוב שינוי אווירה - הצהלה הופכת לפסטורלית באמצעות שילוש: צמד אבובי ד'אמורה מלווים את הבס. השילוש מבוטא גם במתכונת התלת־חלקית ובסולם לה מז'ור בעל שלושת הדיאזים.

*קנטטה מס' 29 "נודך, אלהים" ופוגה לעוגב ברה מז'ור.
**עוד עדות כי לא לפולחן כנסייתי נועדה היצירה.
***לקוח מקנטטת באך מס' 171 "אלי, כשמך, כן תהילתך".

מודה אני פרק הסיום של הקָרְדוּ הוא פוגה כפולה בחמישה קולות בפּה־דיאֶז' מינור אפולו. שורת הטקסט הראשונה מולחנת כקנטוס גרגורייני בקנון בין זמרות האלט לבסיום. הציפייה לתחיית המתים מבוטאת בשתי דרכים: ההאטה הדרמטית לאדג'ו נמוך־הצלילים מביעה את כובד המוות, ותרועת החצוצרה ברה מז'ור במהירות מופלגת - את חדוות התחייה ואת אושר חיי הנצח. המעבר מן המוות לחיים נעשה בהדרגה, בשורת אקורדים מוקטנים, שכל אחד מהם מפתיע בהיפתחו לאקורד שונה מקודמו. יש הממשילים את המעבר הזה למטמורפוזה הפלאית של הזחל מגולם לפרפר.

4. סַנְקְטוּס

את החלק הזה הלחין באך ב-1724 כחיבור עצמאי לתפילת חג המולד בכנסיית תומס הקדוש, והֶנָּה, כעבור יותר מעשרים שנה שילב אותו במיסה שלפנינו.

קדוש, קדוש, קדוש כל רעיון מוזיקלי חוזר כאן שלוש פעמים וכל פעמה מתחלקת לשלוש. ב"מלוא השמיים והארץ כבודו" מתפרצת פוגה בשישה קולות, תופעה נדירה אצל באך. במספר שש יש אולי רמז לתיאור בישיעהו: "שרפים עומדים ממעל לו, שש כנפיים, שש כנפיים לאחד". המספר שש, כפולת שלוש, מסמל כמובן - כמו החזרה המשולשת על המילה "קדוש", הלקוחה דווקא מן היהדות - את השילוש הקדוש. וגם בתזמור שלשות: חלילים, אבובים, הבסים בכלי הקשת, קולות נשים וגברים - הכל שלשות.

הושע־נא במרומים הפרק כתוב למקהלה כפולה, כנראה בהשראת ישעיהו "וקרא זה אל זה ואמר", יסודה של שירת המענה הכנסייתית. הקטע התזמורתי שבו תם הפרק מעלה עוד את התרוממות הרוח.

ברוך הבא ה"בנדיקטוס" נמנה עם פסגות הנועם המלודי־הרמוני של המיסה. הכלי המלווה עוטר את מנגינת הטנור היפה וזוכה לקטעי סולו משלו בפתח ובסיום. באריה הזאת המיסה נפרדת מן הסי מינור.

הפרק הושע־נא במרומים
מובא שוב כקודם.

5. אַנִּיִּס (או: אַגְנוּס) דָּאִי

שה אלוהים אריה נפלאה זו שאולה מקנטטה מס' 11 "הללו אֵל בממלכותיו" ותופסת כאן במבעה הנוגה מקום דומה לזה של אריית האלט "רחם נא" במתאוס פסיון. הקו הקטוע של הבסו קונטינואו פותח בצלילים דמויי "דיֶאָס אִיֶּרֶה" הגרגורייני. שינויי כיוון מפתיעים קורים בלחן, המורים על מעין התפוררות. התלכדות מחדש והתגבשות יבואו בפרק המסיים "תן לנו שלום".

תן לנו שלום המזמור הארכאי מקנטטה מס' 29 "נודך, אלוהים" שהציב באך ב"ניתן לך תודה", מובא כאן בשנית במז'ור המקביל של הסי מינור שהמיסה מוכתרת בו ובפוגה כפולה. היצירה הַכְּפִירָה מבקשת שלום.

Johann Sebastian Bach.

קונצרט הוקרה

לרגל 100 שנה להולדתם של הפסנתרנית
פנינה זלצמן והכנר עברי גיטליס,
מראשוני המוזיקאים הבינלאומיים
שנולדו בארץ ישראל

A TRIBUTE CONCERT

Marking the centennial of the birth
of pianist Pnina Salzman and violinist
Ivry Gitlis, among the first international
musicians born in the Land of Israel

הקאמרטת הישראלית ירושלים

אבנר בירון מנצח

מרתה ארחריץ' פסנתר

עידו בר-שי פסנתר

מתן דגן כינור

אני דוטואה-ארחריץ' קריינית

The Israel Camerata Jerusalem

Avner Biron conductor

Martha Argerich piano

Iddo Bar-Shai piano

Matan Dagan violin

Annie Dutoit-Argerich narrator

מוצרט / קונצ'רטו לפסנתר מס' 23, ק' 488

בטהובן / קונצ'רטו לפסנתר מס' 1, אופ' 15

יוסף אחרון / נעימה עברית,

בעיבוד לכינור ולכלי קשת

סן־סאנס / קרנבל החיות -

פנטזיה זואולוגית גדולה

Mozart / Piano Concerto no. 23, K. 488

Beethoven / Piano Concerto no. 1, Op. 15

Joseph Achron / Hebrew Melody,

arr. for violin and strings

Saint-Saëns / The Carnival of the Animals -

A Grand Zoological Fantasy

שלישי / 20:00 / 14.3.23 / TUESDAY

THE ISRAELI OPERA HOUSE / TEL AVIV / בית האופרה תל אביב / המשכן לאמנויות הבמה

קיריה

מקהלה

אָדון, רַחֵם.

זאט: שתי זמרות סופרן

הַמוֹשִׁיעַ, רַחֵם.

מקהלה

אָדון, רַחֵם.

גלוריה

מקהלה

תְּהִלָּה לְאֵל בְּמַרוֹמִים
וּבְאֶרֶץ שְׁלוֹמַם
לְבָנֵי אָדָם דּוֹרְשֵׁי טוֹב.

אריה: סופרן בליווי כינור אובליגטו

נְהַלְלֶךָ, נְבָרְכֶךָ,
נַעֲרִיצֶךָ, נְרַמְמֶךָ.

מקהלה

נָתַן לְךָ תּוֹדָה
כְּרֹב תְּפָאֲרֹתֶיךָ.

זאט: סופרן וטנור

בליווי חליל אובליגטו

אֱלֹהִים אָדוֹנָנוּ הַמוֹלֵךְ בְּשָׁמַיִם,
הָאֵל הָאֵב הַכֹּל־יָכֹל.
אֲתָה, הָאָדוֹן, הִבֵּן שְׁנוֹלֵד יְחִיד,
יֵשׁוּעַ, הַמוֹשִׁיעַ הַמְרוֹמֵם.
אֱלֹהִים אָדוֹנָנוּ, שֶׁהָאֵל,
בֶּן הָאֵב,

מקהלה

הַנּוֹשֵׂא עוֹנוֹת הָעוֹלָם,
רַחֵם עָלֵינוּ.
הַנּוֹשֵׂא עוֹנוֹת הָעוֹלָם,
שִׁמְעָה תַחֲנִינֵינוּ.

KYRIE

Chorus

Kyrie eleison

Duet: 2 sopranos

Christe eleison

Chorus

Kyrie eleison

GLORIA

Chorus

Glória in excelsis Deo.
Et in terrâ pax
Hominibus bonæ voluntätis.

Aria: soprano with violin obbligato

Laudāmus Tē, benedicimus Tē,
Adōrāmus Tē, glōrificāmus Tē.

Chorus

Grātiās agimus Tibi
Propter magnam glōriam Tuam.

Duet: soprano and tenor

with flute obbligato

Domine Deus, Rēx coelestis,
Deus Pater omnipotēns.
Domine fili unigenite,
Jesū Christe Altissime.
Domine Deus, Agnus Dei,
Filius Patris,

Chorus

Qui tollis peccāta mundi,
Miserere nobis.
Qui tollis peccāta mundi,
Suscipe dēprecātiōnem nostram.

אריה: אלט בליווי אבוב ד'אמורה אובליגטו
 הישב לימין האב,
 רחם עלינו.

Aria: alto with oboe d'amore obbligato
 Qui sedēs ad dextram Patris,
 Miserere nobis.

אריה: בס בליווי קרן יער אובליגטו
 כי אתה לבדך קדוש,
 אתה לבדך אדון
 אתה לבדך עליון,
 ישוע המושיע.

Aria: bass with corno da caccia obbligato
 Quoniam tū sōlus Sānctus,
 Tū sōlus Dominus,
 Tū sōlus Altissimus,
 Jesū Christe.

מקהלה

עם רוח הקדש,
 בתפארת האב האל,
 אמן.

Chorus

Cum Sānctō Spiritū
 In glōriā Dei Patris.
 Amen.

הפטקה

Intermission

קרדו

CREDO

מקהלה

אני מאמין באל אחד,
 אב כל-יכול,
 בורא שמים וארץ,
 כל הגליות והנסתרות.

Chorus

Credō in unum Deum,
 Patrem omnipotentem,
 Factorem coeli et terræ,
 Visibilem omnium et invisibilem.

דואט: סופרן ואלט

ובאדון אחד,
 ישוע המושיע,
 בן יחיד לאל,
 שנולד מן האב
 לפני כל הזמנים.
 אל מן האל,
 אור מן האור,
 אל-אמת מאל-אמת.
 נולד ולא נברא,
 אחד במהותו עם האב,
 אשר בידו נברא הכל.
 אשר למעננו, בני האדם,
 ולמען ישענו
 ירד משמים.

Duet: Soprano and Alto

Et in unum Dominum
 Jesum Christum,
 Filium Dei unigenitum,
 Et ex Patre nātum
 Ante omnia sæcula.
 Deum de Deō,
 Lūmen de lūmine,
 Deum vērum de Deō vērō.
 Genitum, non factum,
 Cōsubstantialē Patri,
 Per quem omnia facta sunt.
 Qui propter nōs hominēs
 Et propter nostram salūtem
 Dēscendit de coelis.

מקהלה

וְהָיָה לְבָשָׂר
מְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
וְנוֹלַד לְמֵרִים הַבְּתוּלָה
וְהָיָה לְאָדָם.

מקהלה

וְאִףּ נֶאֱלַב לְמַעַנְנו
בְּיַמֵּי פּוֹנְטִיוּס פִּילָטוֹס,
סָבַל וְנִקְבְּרָ.

מקהלה

וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי קָם לְתַחִיָּה,
כְּדָבַר הַכְּתוּבִים.
וְעָלָה לְשָׁמַיִם,
וְהוּא יוֹשֵׁב לִיְמִין הָאָב הָאֵל,
וְעֵתִיד לָשׁוּב בְּתֵהֵלָה
לְשַׁפֵּט אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים,
וּמַלְכוּתוֹ לֹא תִהְיֶה לֵה קֵץ.

אריה: בס בלווי אבובי ד'אמורה אובליגטי

וּבְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שְׁלִיטָה וְנוֹתַנְת חַיִּים,
אֲשֶׁר מִן הָאָב וּמִן הַבֵּן יֵצְתָה,
אֲשֶׁר עִם הָאָב וְהַבֵּן יִחַדוּ
נִעְרָצַת וּמְרֻמָּת
אֲשֶׁר מִפִּי הַנְּבִיאִים דִּבְרָה.

וּבְכִנְסִיָּה קְדוּשָׁה הָאֲחַת,
הַקְּתוּלִית וְהָאֲפּוֹסְטוֹלִית.

מקהלה

מוֹדָה אֲנִי בְּטַבִּילָה אַחַת
לְכַפְרַת עוֹנוֹת,
וּמַצְפֵּה לְתַחִית הַמֵּתִים
וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.
אָמֵן.

Chorus

Et incarnatus est
De Spiritu Sancto
Ex Maria Virgine,
Et homo factus est.

Chorus

Crucifixus etiam pro nobis
Sub Pontio Pilato,
Passus et sepultus est.

Chorus

Et resurrexit tertia die,
Secundum Scripturas,
Et ascendit in coelum,
Sedet ad dexteram Dei Patris,
Et iterum venturus est cum gloria
Iudicare vivos et mortuos,
Cujus regni non erit finis.

Aria: bass with oboi d'amore obbligati

Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem,
Qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio simul
Adoratur et conglorificatur,
Qui locutus est per Prophetas.

Et unam, sanctam, catholicam
Et Apostolicam Ecclesiam.

Chorus

Confiteor unum baptisma
In remissionem peccatorum,
Et expecto resurrectionem mortuorum,
Et vitam venturi saeculi.
Amen.

סנקטוס ובנדיקטוס

מקהלה

קְדוּשׁ, קְדוּשׁ, קְדוּשׁ,
אֲדֹנָי אֱלֹהֵי צְבָאוֹת.
מְלֵא הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ.

מקהלה

הוֹשַׁע־נָא בְּמִרְוַמַּיִם.

אריה: טנור בליווי כינור (או חליל) אובליגטו

בְּרוּךְ הַבָּא
בְּשֵׁם אֲדֹנָי.

מקהלה

הוֹשַׁע־נָא בְּמִרְוַמַּיִם.

אֲגְנוּס (אֲנִיּוֹס) דֵּי אֵי

אריה: אלט בליווי כינור אובליגטו

שֶׁהָאֵל
הַנוֹשֵׂא אֶת עוֹנוֹת הָעוֹלָם,
רַחֵם עָלֵינוּ.

מקהלה

יְתֵן לָנוּ שְׁלוֹם.

SANCTUS ET BENEDICTUS

Chorus

Sānctus, Sānctus, Sānctus,
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt cœli et terra
Glōriā ejus.

Chorus

Osanna in excelsis.

Aria: tenor with violin (or flute) obbligato

Benedictus quī venit
in nōmine Domini.

Chorus

Osanna in excelsis.

AGNUS DEI

Aria: alto with violin obbligato

Agnus Dei,
Qui tollis peccāta mundi,
Miserere nobis.

Chorus

Dona nobis pacem.

BACH'S GREAT MASS

Avner Biron conductor
Hasnaa Bennani soprano (Morocco-France)
Marie Roos soprano (Estonia)*
Maarten Engeltjes countertenor (The Netherlands)
Thomas Hobbs tenor (UK)
Oded Reich bass-baritone (Israel)
Collegium Musicale (Estonia)
Music Director: **Endrik Üksvärav**

Johann Sebastian Bach (1685-1750)
Mass in B minor, BWV 232

Jerusalem Theatre, Henry Crown Hall
Sunday, 19.2.23 at 20:00

The Opera House
The Performing Arts Center, Tel Aviv
Monday, 20.2.23 at 20:00

*Choir member. Joins Hasnaa Bennani
in the Kyrie's "Christe Eleison" duet.

THE ISRAEL CAMERATA JERUSALAM / MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON

MUSICIANS

1st Violin

Matan Dagan*
Natasha Sher*
Carmela Leiman***
Petr Bobrovski
Polina Groshikova
Michael Pavia
Roman Yusupov

2nd Violin

Eduard Reznik**
Galina Korinets**
Hadas Fabrikant***
Michael Kontsevich
Omri Tzach
Smadar Schidlowsky
Keren Shoshani

Viola

Shuli Waterman^{o**}
Sergei Dubov
Boris Rimmer
Eduard Shubaev
Marta Sikora

Cello

Zvi Orlianski**
Marina Katz**
Alexander Sinelnikov***
Esther Valladares

Bass

Kai Jack**
Kirill Baykov^o

Flute

Esti Rofé**
Avishay Srugo^o

Oboe

Muki Zohar**
Ori Meiraz
Ilay Mishor^o

Clarinet

Shira Eliassaf**

Bassoon

Mauricio Paez**
Yolotzin Cruz Cedillo

French Horn

Alon Reuven**
Michael Altshuler

Trumpet

Fruzsina Hara^o
Raz Arad^o
Dan Varon^o

Harpichord

Iris Globerson^o

Timpani

Karen Phenpimon-Zehavi**

^oConcertmaster

**Principal player

***Assistant principal

^oGuest

BOARD OF DIRECTORS AND MEMBERS OF THE ASSOCIATION

Ruth Arnon, Honorary President

Yair Green, Adv.*, Chairman | Jacob Aizner*, Prof. Ruth Arnon*, Avner Azulay, Talma Barabash-Knoller, CPA, Prof. Avi Ben Basat, Prof. Shlomo Biderman, Dr. Yoram Blachar*, Dr. Shmuel Gabilly*, Ruth Cheshin*, Ilan de Vries*, Prof. Menachem Fisch, Prof. Benny Geiger*, Efrat Weiman Gershony*, Prof. Moshe Hadani*, Prof. Uri Karshon, Raanan Kop, CPA*, Moshe Michles*, Prof. Dafna Schwartz*, Dov Shafir, Baruch Shalev, Dr. Lea Shamir-Shinan, Yehuda Zisapel, Gershon Zohar ^{*}Member of the board

ADMINISTRATION

General Director Yoram Youngerman **Administrative Manager** Michael Kontsevich

Producer Sarah Taylor David **Music Content Coordinator** Dr. Ron Merhavi

Marketing & Advertising Manager Nadia Raz Chacham **Marketing team** Merav Hahn, Orna Izhack

Sales Manager Dagan Feder **Office Manager & CEO Assistant** Alon Snir

Stage Managers Ori Nachum, Valery Aksyonov **Recording Engineer** Eitan Shamai

Accountant Sarit Yitshaki **Legal Advisor** Adv. Ami Folman

Box Office: *3926 / 1-700-55-2000 / Sunday-Thursday 09:00-17:00

Office: 26 King David Street, Jerusalem / Tel: +972-2-5020503 / Fax: +972-2-5020504

Internet: www.jcamerata.com / Email: info@jcamerata.com

Program notes Benny Hendel **Graphic Design** Hagit Maimon

Passion for Music

THE ISRAEL
CAMERATA
JERUSALEM
MUSIC DIRECTOR: AVNER BIRON
2022/2023

SEASON 39 | THE INSTRUVOCAL SERIES

BACH'S GREAT MASS